

Pravidlá uzavierania memoránd o porozumení

I. Základné rozdiely medzi politickým dokumentom a medzinárodnou zmluvou

- Za medzinárodné zmluvy sa nepovažujú dokumenty politického alebo programovo orientovaného charakteru, pre ktoré sa v praxi používa ustálený pojem „*Memorandum o porozumení*“ (ďalej iba „memorandum“). Ich ustanovenia majú iba deklaratórny charakter a zúčastneným subjektom z nich nevyplývajú práva a povinnosti podľa medzinárodného práva.
- Pre právne posúdenie je vždy rozhodujúci obsah dokumentu. V praxi sa môže stať, že dokument má názov Memorandum o porozumení, ale svojím obsahom ide o medzinárodnú zmluvu.
- Na rozdiel od medzinárodných zmlúv sa v texte memoránd nepoužíva terminológia indikujúca právnu záväznosť. Tieto politické dokumenty sa vyhýbajú použitiu výrazov ako „Zmluvné strany“ („Parties“), „podmienky“ („conditions“), „dohoda“ („agreement“), „majú povinnosť“ („shall“), „sa zaväzujú“ („agreed“), „v súlade s ...“ („under ...“), „práva a povinnosti“ („rights and obligations“), „nadobudne účinnosť“ („enter into force“). Namiesto nich sa používajú výrazy „zúčastnené strany“/ „účastníci“ („Participants“), namiesto „articles“ na označenie jednotlivých ustanovení „provisions/sections“, v záverečných ustanoveniach v súvislosti s jazykovými mutáciami dokumentu namiesto slovného spojenia „equally authentic“ výraz „equally valid“ a výrazy ako „bude“ („will“), „sa bude vykonávať“ a „nadobudne platnosť“ („come into operation“, „enter into effect“).
- Na rozdiel od medzinárodných zmlúv sa v texte memoránd nenachádza ustanovenie o riešení sporov, ktoré môžu vzniknúť pri implementácii jednotlivých ustanovení.
- Memorandá sa spravidla netlačia na zmluvný papier a nepečatia sa. Na rozdiel od medzinárodných zmlúv sa nevkladajú do zmluvných (červených) dosiek, ale modrých dosiek.
- Obdobne ako pri medzinárodných zmluvách je pri uzavieraní memoránd o porozumení potrebné v názve, preambule a podpisovej formule dodržať zásadu alternácie.

II. Modelové ustanovenia memoránd o porozumení

1. Názov a preambula

Ako zúčastnené strany sa obdobne ako pri medzinárodných zmluvách v názve memoránd uvádzajú oficiálne názvy štátov, vlád, resp. inštitúcií a zároveň sa v nich vystihuje predmet úpravy memoranda.

„Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom ... a Ministerstvom ... o spolupráci“

„Memorandum of Understanding between the Ministry of ... and the Ministry of ... on cooperation“

Preambula má význam pri výklade a vykonávaní memoranda a obsahuje odôvodnenie uzavretia memoranda, jeho účel, východiskové princípy a zásady, prípadne odkaz na rámcový dokument, na základe ktorého dochádza k jeho uzavretiu:

„ ... / zúčastnená strana, napr. Ministerstvo / a ... / druhá zúčastnená strana / (ďalej len „zúčastnené strany“) vychádzajúc z ... / rámcový dokument / dosiahli porozumenie v nasledovnom:“

„ ... / participant, e.g. the Ministry of / and ... / the other participant / (hereinafter referred to as „Participants“) having regard for the ... / framework document / have reached the following understanding:“

alebo

*„ ... / zúčastnená strana, napr. vláda Slovenskej republiky / a ... /druhá zúčastnená strana/ s cieľom ...
majúc na pamäti ...
znovu potvrdzujúc ...
vedené želaním ...
v zmysle zásady ...
nadväzujúc na ...
v snahe uľahčiť ... dosiahli porozumenie v nasledovnom:“*

*„ ... / participant, e. g. The Government of the Slovak Republic and the Government of ... / and ... / the other participant /
With the aim ...
Aware of ...
Reaffirming ...
Guided by the wish to...
In compliance with the principle of...
In the respect of...
In order to facilitate ... have reached the following understanding:”*

2. Operatívna časť

Operatívna časť je primárne vyhradená na úpravu predmetu memoranda, resp. deklaratórnych ustanovení týkajúcich sa účelu jeho uzavretia, vymenovania a definovania oblastí spolupráce, prípadne miesta a spôsobu uskutočňovania konzultácií a pod.

„Účastníci budú usporadúvať bilaterálne konzultácie s cieľom preskúmať a podporovať svoje bilaterálne vzťahy a vymieňať si názory na medzinárodné záležitosti ich spoločného záujmu.“

„The Participants will hold bilateral consultations with a view to examine and promote their bilateral relations and exchange views on international issues of mutual interest.“

„Konzultácie o bilaterálnych záležitostiach sa budú týkať všetkých oblastí, vrátane politickej, ekonomickej, obchodnej, vedeckej, technickej a kultúrnej spolupráce.“

„Consultations on bilateral issues will cover all areas including political, economic, commercial, scientific and cultural cooperation.“

„Konzultácie medzi účastníkmi sa budú konať striedavo v Bratislave a v Úroveň účasti, obsah, miesto a dátum konania sa vždy dohodnú ad hoc diplomatickou cestou vopred.“

„The consultations between the Participants will be held alternately in Bratislava and in The level of participation, the agenda, the venue and the date will be determined ad hoc in advance through diplomatic channels.“

3. Záverečné ustanovenia

V záverečných ustanoveniach sa nachádzajú ustanovenia o nadobudnutí platnosti, zmene a dodatkoch, dobe trvania platnosti, predĺžení a ukončení platnosti memoranda. Spravidla obsahujú i klauzulu deklarujúcu právny charakter dokumentu a vzťah k iným dohodám uzavretým medzi zúčastnenými stranami:

„Toto Memorandum o porozumení nebude mať vplyv na žiadne iné dohody alebo dohovory uzavreté medzi účastníkmi.“

„This Memorandum of Understanding will not affect any other agreements or arrangements concluded between the Participants.“

„Toto Memorandum o porozumení nie je medzinárodnou zmluvou a nezakladá žiadne práva a povinnosti podľa medzinárodného práva.“

„This Memorandum of Understanding is not an international agreement and does not establish any rights or obligations in accordance with international law.“

„Účastníci môžu na základe spoločnej dohody zmeniť alebo doplniť toto Memorandum o porozumení. Táto zmena alebo doplnenie nadobudne platnosť dňom jej podpisu.“

„The Participants may by mutual consent modify or amend this MoU. Such modification or amendment will enter into operation upon its signature.“

„Toto Memorandum o porozumení nadobudne platnosť v deň jeho podpisu. Ostane v platnosti počas ... / napr. troch (3) / rokov a následne sa jeho doba platnosti automaticky predĺži na ďalšie ... roky.“

„This Memorandum of Understanding will enter into operation on the day of signature. It will remain in operation for a period of ... years and will thereafter, automatically be renewed for a further ... year period.“

„Každý z účastníkov môže kedykoľvek ukončiť toto Memorandum o porozumení písomným oznámením o úmysle ukončiť Memorandum o porozumení, ktoré doručí druhému účastníkovi ... / napr. šesť (6) / mesiacov vopred.“

„Each Participant may terminate this Memorandum of Understanding at any time by providing written notice of its intention to terminate to the other Participant Party ... months in advance.“

4. Záver, podpisy

Záver obsahuje potrebné technické ustanovenia o mieste a dátume podpisu, o jazykoch, v ktorých je memorandum vyhotovené a počte vyhotovení. Obdobne ako pri medzinárodných zmluvách sa podpisy splnomocnencov uvádzajú na poslednej strane memoranda, sú umiestnené spravidla pod označením zúčastnených strán a uzavierajú jej text.

„NA DŮKAZ TOHO podpísaní, riadne splnomocnení svojimi vládami, podpísali toto Memorandum o porozumení v dvoch origináloch v slovenskom a ... jazyku, pričom obidve sú rovnako platné.“

PODPÍSANÉ v ... dňa“

„IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Memorandum of Understanding in two original copies, in the Slovak and ... language, both texts being equally valid.“

SIGNED at ... on“